

PATENTU VALDES

2021. GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS

SATURS

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	3
1. PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS	4
1.2. FUNKCIJAS UN UZDEVUMI	5
1.3. DARBĪBAS STRATĒGIJA	6
1.4. PĀRSKATA GADA PRIORITĀTES	6
2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI 2021.GADĀ	8
2.1. FINANŠU RESURSI	8
2.2. SNIEGTIE PAKALPOJUMI	9
2.3. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA OBJEKTU REGISTRĀCIJA UN AR TO SAISTĪTĀS PROCEDŪRAS	9
2.4. INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANA UN SPECIALIZĒTA INFORMĀCIJAS KRĀJUMA VEIDOŠANA	15
2.5. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	16
2.6. KVALITĀTES UN RISKU VADĪBA	19
3. PERSONĀLS	20
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	22
5. 2022. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	25

PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

Bibliotēka	Patentu valdes bibliotēka
DAS	WIPO digitālās piekļuves pakalpojums <i>Digital Access Service</i>
EPI	Eiropas Patentu iestāde
EPO	Eiropas Patentu organizācija
EUIPO	Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs
ĪIC	Patentu valdes Intelektuālā īpašuma informācijas centrs
<i>Junior Achievement</i>	Biznesa izglītības biedrība ar sabiedriskā labuma statusu “ <i>Junior Achievement-Young Enterprise Latvija</i> ”
KVS	Kvalitātes vadības sistēma
MK	Ministru kabinets
Observatorija	Eiropas Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu novērošanas centrs
PATLIB	Patentu informācijas centrs
PCT	Patentu kooperācijas līgums (<i>Patent Cooperation Treaty</i>)
RĪAP	Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome
Sistēma NEVIS	Valsts informācijas sistēma “Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma”
SMU	Skolēnu mācību uzņēmums
TM	Tieslietu ministrija
TVP	Tīmekļvietņu vienotā platforma
VID	Valsts ieņēmumu dienests
WIPO	Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācija

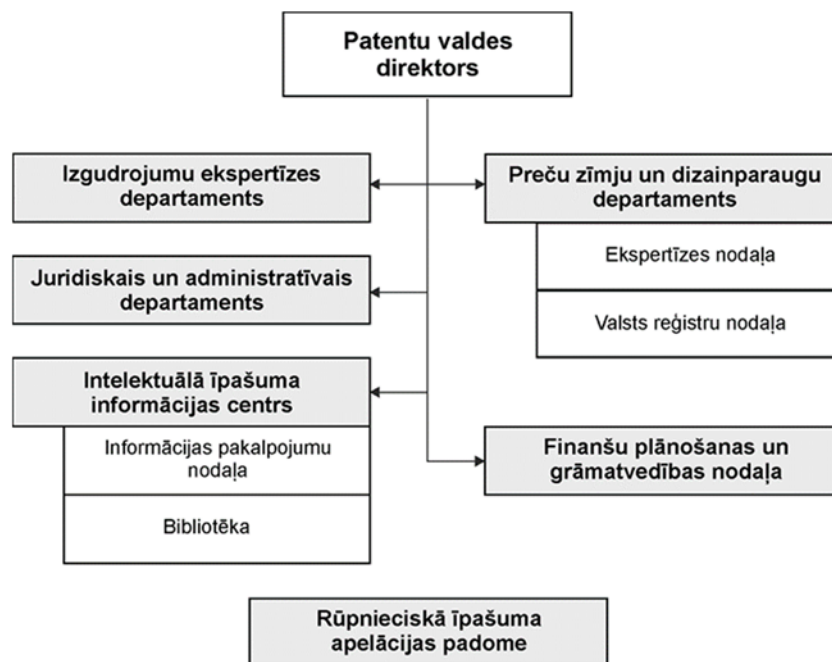
1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS

Patentu valde ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas izveidota 1992. gadā un darbojas saskaņā ar MK 2015. gada 15. decembra noteikumiem Nr. 720 "Patentu valdes nolikums".

Patentu valdes darbu vada Patentu valdes direktors. Direktors nosaka Patentu valdes struktūru, katras struktūrvienības funkcijas un padotību.

Patentu valdes struktūras shēma

1. attēls

Misija

Patentu valdes misija ir nodrošināt rūpnieciskā īpašuma (patentu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju) tiesību aizsardzību un izpratni par rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības nozīmību, tādējādi piedaloties atbalstošas vides veidošanā inovāciju ieviešanai tautsaimniecībā, zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbībai.

Vīzija

Patentu valde ir galvenais atbalsta punkts ikvienam rūpnieciskā īpašuma tiesību jomā, nodrošinot ērtus pakalpojumus un efektīvu saziņu, līdz ar to sniedzot iespēju aizsargāt ikviena ideju, tādējādi veicinot tautsaimniecības izaugsmi un panākot sabiedrības izpratni par intelektuālā īpašuma jomu.

Vērtības

- Profesionalitāte

Patentu valdes nodarbināto profesionalitāte ir viena no galvenajām iestādes vērtībām, kas ļauj pilnvērtīgi nodrošināt pakalpojumus atbilstoši nozares attīstības virzieniem un tendencēm, īstenot iestādes vadības un atbalsta funkcijas, attīstīties un sasniegt izvirzītos mērķus.

- Orientācija uz klientu
Mēs apzināmies, ka mūsu klienti ir mūsu panākumu cēlonis. Esam apņēmušies uz klausīt un reaģēt uz viņu vajadzībām.
- Attīstība
Mēs nepārtraukti pilnveidojam savu darbību. Apzināmies, ka katra ideja darbības uzlabošanai ir vērtība, kas ļauj sasniegt augstākus mērķus.

1.2. FUNKCIJAS UN UZDEVUMI

Patentu valdes darbības mērķis ir īstenot valsts politiku rūpnieciskā īpašuma, īpaši izgudrojumu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju tiesiskās aizsardzības jomā.

Patentu valdei ir šādas funkcijas:

1. reģistrēt rūpnieciskā īpašuma objektus – izgudrojumu patentus (ieskaitot papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem), preču zīmes, dizainparaugus un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfijas – un uzturēt attiecīgos reģistrus, kā arī sniegt citus ar rūpniecisko īpašumu saistītus pakalpojumus;
2. veicināt valstī un sabiedrībā izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un stiprināt tā vērtību;
3. veikt Latvijai saistošos starptautiskajos līgumos paredzētās valsts rūpnieciskā īpašuma iestādes funkcijas;
4. sniegt informācijas pakalpojumus rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības jomā un veidot specializētu informācijas krājumu.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Patentu valde:

- pieņem un izskata juridisko un fizisko personu pieteikumus izgudrojumu, preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju tiesiskajai aizsardzībai;
- uztur Patentu reģistru (kas ietver arī papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem), Preču zīmju reģistru, Dizainparaugu reģistru un Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju reģistru;
- sastāda un publicē Patentu valdes oficiālo izdevumu;
- informē sabiedrību, organizē pasākumus un apmācības, lai veicinātu sabiedrības izpratni par priekšrocībām, ko nodrošina rūpnieciskā īpašuma aizsardzība;
- veic pasākumus rūpnieciskā īpašuma vērtības stiprināšanai;
- uztur un papildina rūpnieciskā īpašuma informācijas krājumu, apkopo informāciju un veido tiešsaistes un lokālos informācijas resursus;
- organizē profesionālo patentpilnvarnieku atestēšanu un kārtu to sarakstu;
- atbilstoši kompetencei nodrošina Latvijai saistošu starptautisko līgumu izpildi un pārstāv Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos;
- atbilstoši kompetencei piedalās normatīvo aktu projektu izstrādē un atzinumu sniegšanā par citu institūciju sagatavotajiem normatīvo aktu projektiem;
- sniedz maksas pakalpojumus un veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Patentu valde nodrošina Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes (RĪAP) organizatorisko un administratīvo darbību.

1.3. DARBĪBAS STRATĒGIJA

2020. gadā noslēdzās Patentu valdes stratēģija 2019.–2020. gadam. Pie Patentu valdes stratēģijas izstrādāšanas nākamajam piecu gadu periodam darbs tika uzsākts jau 2021. gadā, organizējot iekšēju Patentu valdes nodarbināto aptauju, kurā ikviens varēja paust viedokli par stratēģijas prioritātēm, kā arī idejas izvirzīto mērķu sasniegšanai. Ņemot vērā, ka šajā periodā Patentu valdē notika direktoru maiņa, un jau 2021. gada sākumā iepriekšējais Patentu valdes direktors S. Laganovskis sāka pildīt jaunus darba pienākumus Starptautiskās sadarbības direktora vietnieka amatā Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (EUIPO) Starptautiskās sadarbības un juridisko lietu departamentā, bet jaunais Patentu valdes direktors A. Batalauskis amatā stājās tikai no 2022. gada 1. februāra, kā arī tika gaidīts jauns normatīvais regulējums stratēģijas izstrādāšanas kārtībai (MK instrukcija Nr. 1 “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu” stājās spēkā 2022. gada 8. februārī), darbs pie stratēģijas izstrādes tiek turpināts 2022. gadā. Stratēģijas mērķis saskaņā ar jauno regulējumu ir iestādes darbības plānošana, lai nodrošinātu, ka tās kapacitāte ir atbilstoša, lai sasniegtu attiecīgajos nozares politikas dokumentos noteiktos mērķus.

1.4. PĀRSKATA GADA PRIORITĀTES

2021. gadā noslēdzās projekts *Capture and Store Historical Files*, ar kuru Patentu valde ir spērusi nākamās solus savas darbības digitalizācijā un ir tuvāk “bezpapīra” biroja principa ieviešanai dokumentu aprītē iestādē. Šī projekta ietvaros ir digitalizētas visas spēkā esošās dizainparaugu un preču zīmju lietas un to preču zīmju pieteikumi un reģistrācijas, kuras zaudēja spēku vai tika atteiktas laika posmā no 2005. līdz 2015. gadam, kā arī pabeigta patentu un papildu aizsardzības sertifikātu lietās esošo dokumentu digitalizācija. Projekta rezultātā tika noslēgts preču zīmju, dizainparaugu un ar to saistīto lietu digitalizācijas process, kopumā digitalizējot 97 165 lietas. Visi lietās esošie dokumenti tagad ir pieejami digitāli, kā rezultātā ir panākta būtiska laika ekonomija, meklējot un apstrādājot dokumentus, kā arī veicot preču zīmju un dizainparaugu reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūras vai patentu piešķiršanas un pēcpiešķiršanas procedūras. Ikdienas darbā šie dokumenti ir pieejami neatkarīgi no Patentu valdes darbinieku fiziskās atrašanās vietas, tos vienlaikus var lietot vairāki kolēģi, kas ir īpaši būtiski veicot darba pienākumus attālināti.

No 2021. gada 1. jūlija Patentu valde nodrošina patentu prioritātes dokumentu apmaiņu, izmantojot Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) digitālās piekļuves pakalpojumu *Digital Access Service* (DAS). DAS sistēma ir paredzēta drošai elektroniskai prioritātes dokumentu apmaiņai starp iesaistītajām intelektuālā īpašuma iestādēm, vienkāršojot un padarot ērtāku dokumentu aprites procesu. Izmantojot DAS, patentu pieteicējam nav pašam jāiesniedz prioritāti apliecinātie dokumenti citās intelektuālā īpašuma iestādēs, tā vietā pieteicējs var lūgt augšupielādēt prioritātes dokumentu DAS sistēmā, savukārt citas iestādes šos dokumentus no sistēmas var lejupielādēt. DAS garantē datu drošību, jo piekļuve sistēmai ir tikai autorizētām iestādēm.

2021. gadā tika veikti uzlabojumi 2020. gada nogalē ieviestajā pakalpojumā “Ātrā preču zīmes pieteikuma izskatīšana”, un par 988 termiņiem ir palielināts Patentu valdes akceptēto preču un pakalpojumu saraksta terminu daudzums. Šie uzlabojumi dod iespēju norādīt pakalpojumu sarakstā noteiktu preču grupu tirdzniecības pakalpojumus, tādējādi plašākam klientu lokam piedāvājot iespēju izmantot ātrās izskatīšanas priekšrocības.

2021. gada 12. jūlijā stājās spēkā grozījumi Patentu likumā, kas paredz vienota spēka Eiropas patenta ieviešanu, kas pastāvēs līdzās nacionālajiem patentiem un klasiskajam Eiropas patentam un veic grozījumus saistībā ar Patentu administrēšanas informācijas sistēmas ieviešanu, kā arī Patentu valde izstrādāja MK noteikumu projektu “Grozījumi MK 2008. gada 1. aprīļa noteikumos Nr. 224 “Patentu un patentu pieteikumu noteikumi””, kuri stājās spēkā 2022. gada 25. februārī.

Liels darbs tika ieguldīts, lai Patentu valdes tīmekļvietne tiktu pārceļta uz valsts pārvaldes tīmekļvietņu vienotā platformas (TVP), kura nodrošina mūsdienu funkcionalitātes, drošības un pieejamības prasībām atbilstošu tīmekļvietni. Tīmekļvietne ir ērti lietojama gan uz datora, gan mobilajās ierīcēs, viegli piekļūstama cilvēkiem ar redzes, dzirdes un kustību traucējumiem. Tīmekļvietnē ievietotā informācija ir ērti atrodamā, un, lai gan saturs katrai iestādei ir atšķirīgs, ir nodrošināta vienota pieeja, vienots dizains un vietnes tiek uzturētas centralizēti.

2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI 2021. GADĀ

2.1. FINANŠU RESURSI

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 41. panta 1.¹ daļu un MK 2020. gada 29. septembra rīkojumu Nr. 570 “Par Patentu valdes 2021. gada budžeta apstiprināšanu” Patentu valdei 2021. gadā apstiprināti ieņēmumi 3 940 799 *euro* apmērā un izdevumi 4 235 799 *euro* apmērā.

Pārskata periodā veikti izdevumi 3 786 087 *euro* apmērā:

- 4.8.1. atalgojums, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas – 1 423 504 *euro* apmērā;
- 4.8.2. ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas un kārtējie izdevumi – 886 775 *euro* apmērā;
- 4.8.3. kapitālie izdevumi – 49 316 *euro* apmērā;
- 4.8.4. izdevumi starptautiskās sadarbības ietvaros – 1 173 690 *euro* apmērā;
- 4.8.5. uzturēšanas izdevumu transferti – 252 802 *euro* apmērā.

Patentu valdei apstiprinātie finanšu līdzekļi un to izlietojums 2020. un 2021. gadā

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2020. gadā (faktiskā izpilde) <i>euro</i>	2021. gadā	
			gada plāns ar izmaiņām <i>euro</i>	faktiskā izpilde <i>euro</i>
1.	Resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 293 792	3 940 799	4 425 361
1.1.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 293 792	3 940 799	4 425 361
2.	Izdevumi (kopā)	3 653 176	4 235 799	3 786 087
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 515 187	4 184 799	3 736 771
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	2 199 103	2 758 204	2 310 279
2.1.2.	Sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.3.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	1 116 084	1 173 793	1 173 690
2.1.4.	Uzturēšanas izdevumu transferti	200 000	252 802	252 802
2.2.	Kapitālie izdevumi	137 989	51 000	49 316
3.	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	- 640 616	295 000	- 639 274

1. tabula

2021. gada 9. novembrī tika izdots MK rīkojums Nr. 809 “Par Patentu valdes 2022. gada budžeta apstiprināšanu”.

2.2. SNIEGTIE PAKALPOJUMI

Patentu valde sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar cenrādi, kas apstiprināts ar MK 2015. gada 12. decembra noteikumiem Nr. 723 “Patentu valdes maksas pakalpojumu cenrādis”, savukārt RĪAP sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar cenrādi, kas apstiprināts ar MK 2015. gada 15. decembra noteikumiem Nr. 732 “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumu cenrādis”.

Saskaņā ar MK 2017. gada 4. jūlija noteikumos Nr. 399 “Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība” noteikto kārtību Patentu valdes tīmekļvietnē un valsts pakalpojumu portālā ir publicēta informācija par 37 Patentu valdes sniegtajiem publiskajiem pakalpojumiem un 2 RĪAP sniegtajiem pakalpojumiem, no kuriem 17 pakalpojumi ir pieejami tiešsaistē Patentu valdes tīmekļvietnē.

2021. gadā 538 Patentu valdes klientiem tika nosūtītas aptaujas anketas, lai noteiktu klientu apmierinātību ar saņemtajiem pakalpojumiem preču zīmju vai dizainparaugu reģistrācijas, vai patentu piešķiršanas procesā. Aptauju aizpildīja un viedokli izteica vairāk nekā ceturtā daļa aptaujas dalībnieku. Aptaujā piedalījās 60 % uzņēmēji, 17 % patentpilnvarnieki, kā arī zvērināti advokāti, juristi, mārketinga projektu vadītāji, pašnodarbinātie, valsts pārvaldes darbinieki, zinātnieki un izgudrotāji.

Ar Patentu valdes darbu preču zīmju un dizainparaugu reģistrācijas procesā, kā arī patentu piešķiršanas procesā kopumā pilnīgi un galvenokārt ir apmierināti 92 % no visiem aptaujas respondentiem.

2.3. RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA OBJEKTU REĢISTRĀCIJA UN AR TO SAISTĪTĀS PROCEDŪRAS

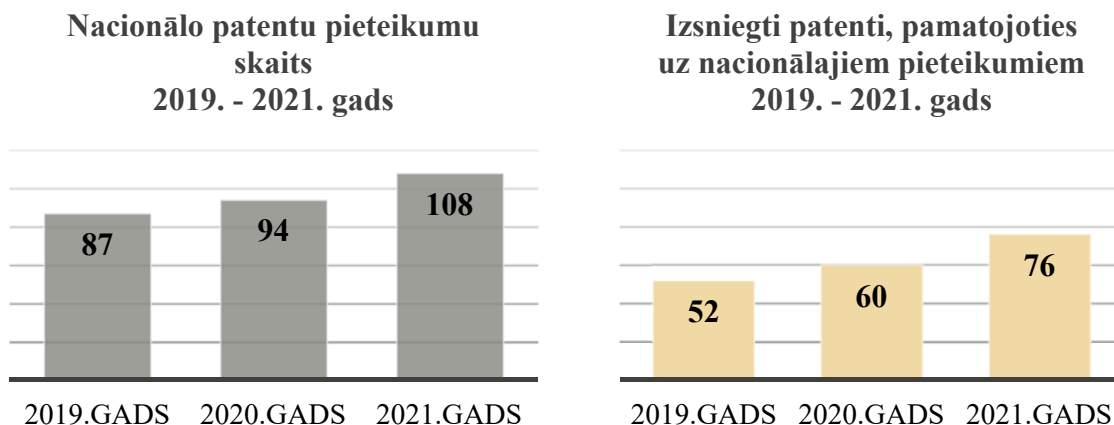
Rūpnieciskā īpašuma tiesības ir viens no intelektuālā īpašuma tiesību veidiem.

Izņēmuma tiesības uz rūpniecisko īpašumu Latvijā iegūst ar rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju atbilstoši rūpniecisko īpašumu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Patentu valde pieņem juridisko un fizisko personu pieteikumus izgudrojumu, preču zīmju (kas ietver arī kolektīvās zīmes), sertifikācijas zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju tiesiskajai aizsardzībai, izskata, veic ekspertīzi un pieņem lēmumu attiecībā uz rūpnieciskā īpašuma reģistrāciju un aizsardzību.

Patenti

2021. gadā Patentu valdē izgudrojumu aizsardzībai tika saņemti 108 nacionālo patentu pieteikumi, kas ir par 15 % vairāk nekā 2020. gadā (2020. gadā 94 pieteikumi). No šiem pieteikumiem 104 ir no Latvijas pieteicējiem (2020. gadā – 93 pieteikumi).

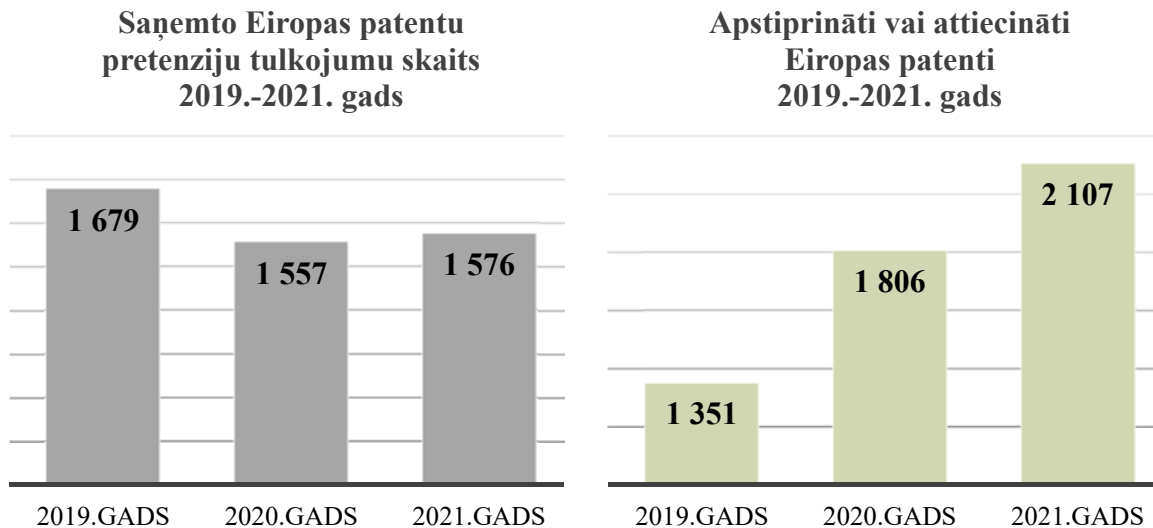
Pārskata gadā veikto ekspertīžu rezultātā Patentu valdes oficiālajā izdevumā tika publicēti 68 nacionālo patentu pieteikumi un 76 piešķirtie patenti izgudrojumu aizsardzībai, kas ir par 27 % vairāk nekā 2020. gadā (2020. gadā, pamatojoties uz nacionālajiem pieteikumiem, piešķirti 60 patenti). Vienlaikus ar publikāciju oficiālajā izdevumā tiek nodrošināta arī aktuālās informācijas un atsevišķu lietas dokumentu (piemēram, izgudrojuma apraksts, pretenzijas, zīmējumi) pieejamība publiskajā Latvijas patentu datubāzē.

2. attēls

Eiropas patentu apstiprināšanai Latvijā tika saņemti 1570 iesniegumi un Eiropas patentu attiecināšanai Latvijā – 6 iesniegumi. Savukārt 36 iesniegumi saņemti atkārtotai grozītu Eiropas patenta pretenziju publicēšanai pēc iebilduma vai ierobežošanas procedūrām, vai veiktiem kļūdu labojumiem. 2 iesniegumi saņemti Eiropas patentu pieteikumu publicēšanai pagaidu tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai.

Pārskata gadā veikto ekspertīžu rezultātā Patentu valdes oficiālajā izdevumā tika publicēti 2 107 Latvijā apstiprinātie vai attiecinātie Eiropas patenti, kā arī veiktas 64 atkārtotās Eiropas patenta publikācijas, vienlaikus nodrošinot aktuālās informācijas un patenta pretenziju tulkojumu latviešu valodā pieejamību arī publiskajā Latvijas patenta datubāzē.

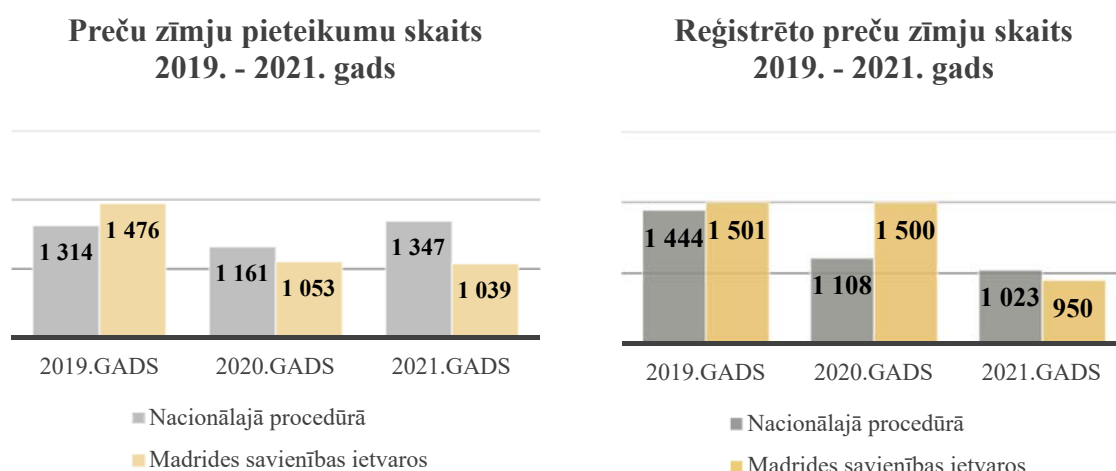
3. attēls

2021. gadā saņemti 40 papildu aizsardzības sertifikāta pieteikumi (2020. gadā 45 pieteikumi) un piešķirti 43 papildu aizsardzības sertifikāti (2020. gadā piešķirti 44 PAS).

Preču zīmes

Patentu valde 2021. gadā saņēma 2 386 preču zīmju reģistrācijas pieteikumus. No tiem 56 % jeb 1 347 pieteikumi bija nacionālajā procedūrā pieteikti, savukārt 44 % jeb 1 039 pieteikumi – starptautisko reģistrāciju attiecinājumi uz Latviju. 2021. gadā kopējais preču zīmju pieteikumu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir palielinājies par 8 %.

Ņemot vērā klientu interesi par iespējām iegūt preču zīmi ātri, droši un vienkārši, tika ieviests jauns e-pakalpojums “Ātrā preču zīmes pieteikuma izskatīšana” bez papildmaksas, paredzot lēmuma par preču zīmes reģistrāciju pieņemšanu ne vēlāk kā 15 darbdienu laikā, ja pieteikums atbilst noteiktām prasībām. 2021. gadā šo pakalpojumu izmantoja 29 % gadījumu piesakot preču zīmes reģistrācijai nacionālajā procedūrā.

4. attēls

2021. gadā reģistrācija kopumā tika piešķirta 1 973 preču zīmēm. Nacionālās procedūras ietvaros tika reģistrētas 1 023 preču zīmes, savukārt Madrides savienības ietvaros reģistrētas 950 preču zīmes. 2021. gadā reģistrētas par 24 % mazāk preču zīmes salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2020. gadā reģistrācija kopumā piešķirta 2 608 preču zīmēm). Tāpat pārskata gadā ir palielinājies vidējais ilgums no preču zīmes pieteikuma saņemšanas datuma līdz reģistrācijas datumam nacionālajā procedūrā un 2021. gadā, aprēķinot mediānu, tās bija 114,8 dienas (2020. gadā 102 dienas). Jāatzīmē, ka pieteikumu izskatīšanas laiks palielinājās dēļ tā, ka pieteikumus izskatīja mazāks ekspertu skaits, jo no septiņiem Preču zīmju un dizainparaugu departamenta Ekspertīzes nodaļas ekspertiem divi vecākie eksperti trīs mēnešus bija piesaistīti projektam, kura ietvaros tika digitalizēti visi preču zīmju lietās esošie dokumenti par pēdējiem 10 gadiem.

Stabils pieaugums pēdējo gadu laikā novērojams tiem preču zīmju pieteikumiem, kas no Latvijas tiek iesniegti EUIPO. 2021. gadā no Latvijas EUIPO iesniegti 340 Eiropas Savienības preču zīmes pieteikumi un reģistrētas 287 preču zīmes (salīdzinājumam 2019. gadā – 208 pieteikumi un reģistrētas 223 preču zīmes, 2020. gadā – 275 pieteikumi un 218 reģistrācijas).

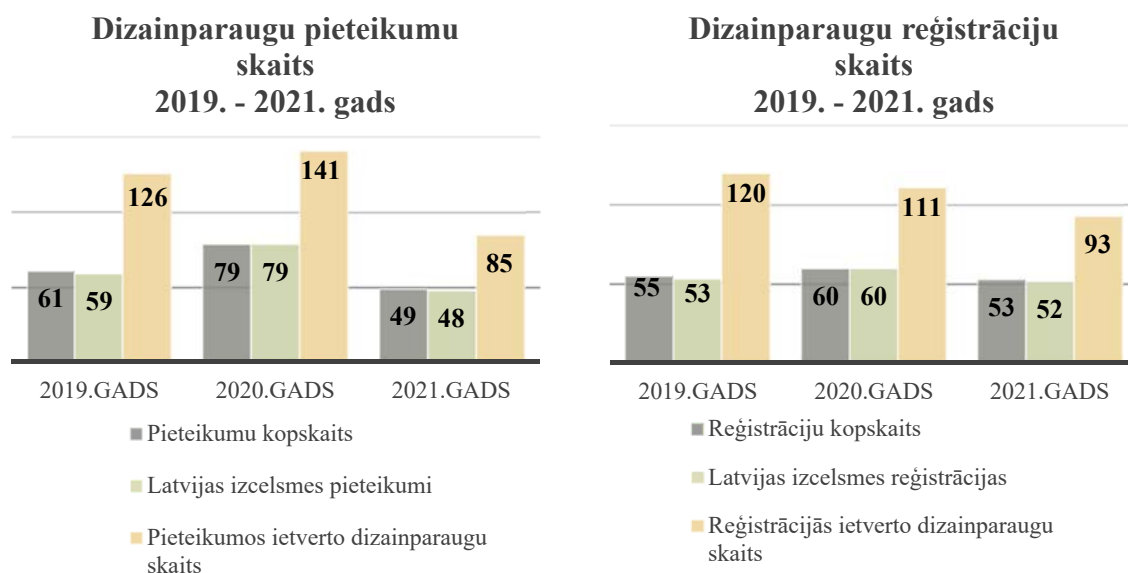
Pārskata gadā saņemti 33 no EUIPO pārsūtīti iesniegumi par Eiropas Savienības preču zīmes pārveidi (konversiju) par preču zīmes pieteikumu Latvijā (2020. gadā – 40 iesniegumi).

Dizainparaugi

2021. gadā tika saņemti 49 dizainparauga pieteikumi, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir par 38 % mazāk (2020. gadā 79 pieteikumi). No visiem pieteikumiem – 48 bija Latvijas izcelsmes pieteikumi. Kopumā pieteikumos bija ietverti 85 dizainparaugi, kas ir gandrīz par 40 % mazāk nekā 2020. gadā (2020. gadā pieteikumos ietverts 141 dizainparaugs). Nacionālo pieteikumu skaits viennozīmīgi ir krities Covid-19 radītās krīzes rezultātā, gan valstī ieviestā ārkārtas stāvokļa dēļ, gan dažādo uzņēmējdarbībai noteikto ierobežojumu dēļ, gan arī tāpēc, ka daudzas nozares sāka strādāt attālināti. Jāatzīmē, ka neliela ietekme skaita samazinājumam ir arī iespējai pieteicējiem dizainparaugus reģistrēt EUIPO (uz visām Eiropas Savienības dalībvalstīm) vai starptautiskā mērogā WIPO Starptautiskajā birojā, kas ļauj ar vienu pieteikumu attiecināt reģistrāciju uz vairākām biznesam nozīmīgām teritorijām.

Veikto ekspertīžu rezultātā nacionālajā procedūrā 2021. gadā tika izsniegtas 53 dizainparaugu reģistrācijas apliecības un tika reģistrēti 95 dizainparaugi.

Dizainparaugu reģistrācijas procedūras ilgums nacionālajā procedūrā ir saglabājies iepriekšējo gadu līmenī, un arī 2021. gadā tie bija 2 mēneši.

5. attēls

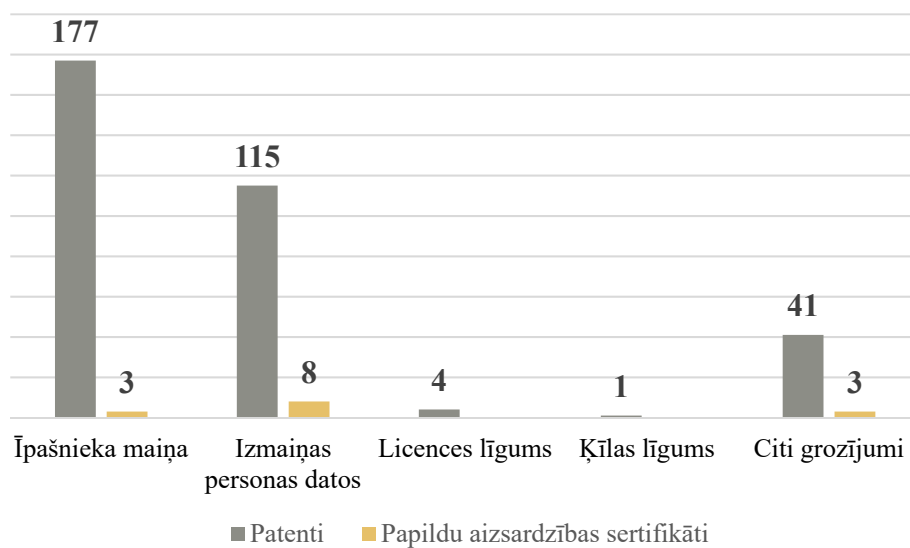
Starptautiskajā procedūrā (saskaņā ar Hāgas nolīguma Ženēvas aktu) 2021. gadā ekspertīze tika veikta 21 uz Latviju attiecinātai reģistrācijai, kurās bija iekļauti 62 dizainparaugi (2020. gadā ekspertīze veikta 23 uz Latviju attiecinātām reģistrācijām, kurās iekļauti 39 dizainparaugi).

2021. gadā no Latvijas EUIPO iesniegti un reģistrēti 78 Kopienas dizainparaugi.

Reģistri

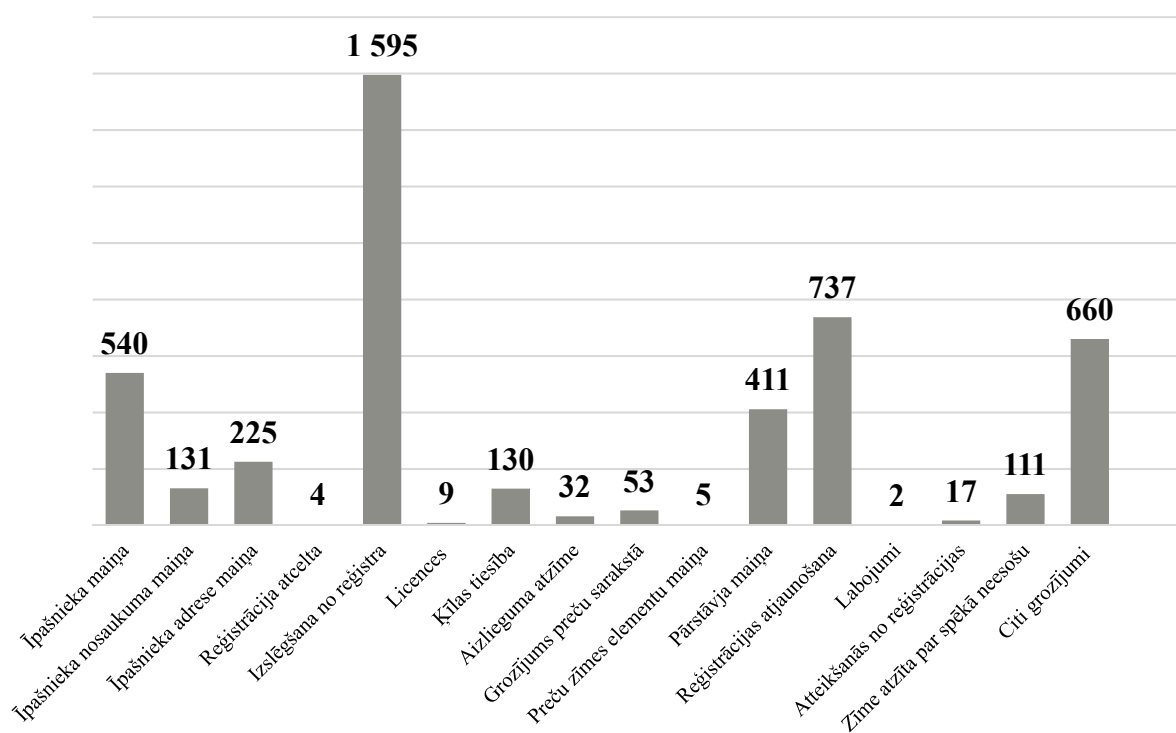
Patentu valde uztur Preču zīmju reģistru, Dizainparaugu reģistru, Patentu reģistru (kas ietver arī papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem) un Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju reģistru. Reģistru ierakstiem ir publiska ticamība.

Patentu reģistrā veiktie grozījumi 2021. gadā

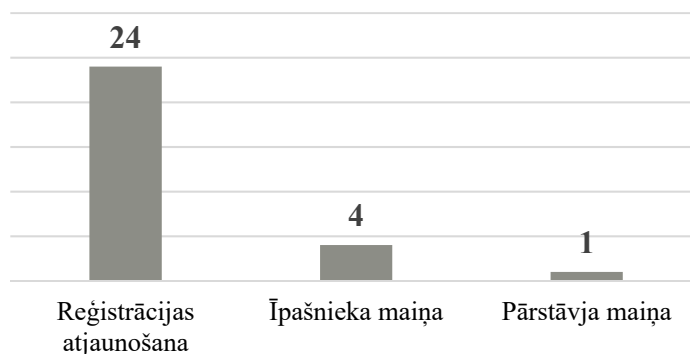
6. attēls

Preču zīmju reģistrā veiktie grozījumi 2021.gadā

7. attēls

Dizainparaugu reģistrā veiktie grozījumi 2021. gadā

8. attēls

Reģistru ierakstus un rūpnieciskā īpašuma normatīvajos aktos noteiktās ziņas, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrāciju, publicē Patentu valdes oficiālajā izdevumā "Izgudrojumi, Preču Zīmes un Dizainparaugi". Gada laikā publicēti 12 izdevuma numuri. Šīs publikācijas pieejamas PDF formātā Patentu valdes tīmekļvietnē [sadalā "Oficiālais izdevums"](#).

Strīdu izskatīšana

Ārpusstiesas strīdus, kuri izriet no reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām izskata RĪAP, kura 2021. gadā saņēma 14 apelācijas iesniegumus un 38 iebilduma iesniegumus:

- 8 apelācijas iesniegtas par Patentu valdes lēmumiem atteikt preču zīmes reģistrāciju;
- 1 apelācija par Patentu valdes lēmumu noraidīt izgudrojuma pieteikumu;
- 4 apelācijas iesniegtas par Patentu valdes lēmumiem PAS jomā;
- 1 apelācija par Patentu valdes lēmumu izslēgt no reģistra dizainparaugus;
- visi iebilduma iesniegumi iesniegti pret preču zīmju reģistrāciju, un 27 gadījumos iebilduma iesniedzējs ir Eiropas Savienības preču zīmes īpašnieks. 2021. gadā iebildumu procedūrā tika apstrīdēti 1,8 % preču zīmju reģistrāciju.

Pēc būtības pārskata gadā izskatīti 73 iebildumi, no kuriem 32 apmierināti pilnībā, 28 apmierināti daļēji, bet 13 – noraidīti. Savukārt 28 iebildumos izbeigta lietvedība, 1 atstāts bez izskatīšanas, bet 1 atzīts par neiesniegtu.

2021. gadā izskatītas 23 apelācijas par Patentu valdes lēmumiem – 3 apelācijas apmierinātas pilnībā, 1 – daļēji un 19 apelācijas noraidītas.

2021. gadā personas ir vērsušās tiesā saistībā ar RĪAP lēmumiem 1 preču zīmes apelācijas lietā un 10 iebilduma lietās. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa 2021. gadā pēc būtības izskatīja 3 šādas apelācijas lietas, un tajās izskatīšanas rezultāts sakrita ar RĪAP nolemto, kā arī 2 iebilduma lietas. Vienā iebilduma lietā rezultāts bija tāds pats kā RĪAP, bet otrā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa negodprātīgu preču zīmes pieteicēja nolūku, atšķirībā no RĪAP, atzina arī attiecībā uz nelīdzīgām precēm un pakalpojumiem. Otrajā tiesu instancē, proti, Rīgas apgabaltiesā, 2021. gadā tika izskatītas divas apelācijas lietas, un rezultāts tajās sakrita ar RĪAP nolemto, bet vienā iebilduma lietā tika apstiprināts pušu izlīgums. Viena apelācijas lieta (par Eiropas patenta uzturēšanas maksu samaksas termiņu) nonāca izskatīšanā Administratīvajā rajona tiesā, un izskatīšanas rezultāts tajā sakrita ar RĪAP nolemto. Administratīvajā tiesā, kur personas līdz 2015. gada beigām varēja apstrīdēt Patentu valdes Apelācijas padomes lēmumus, 2021. gada beigās izskatīšanā joprojām atradās viena preču zīmju iebilduma lieta.

Personu pārstāvība

Uzņēmējiem, dizaineriem un izgudrotājiem pastāv iespēja vērsties pie profesionālā patentpilnvarnieka, kurš sniedz pakalpojumus rūpnieciskā īpašuma jomā un kārtro procedūras Patentu valdē. [Profesionālo patentpilnvarnieku saraksts](#) ir pieejams Patentu valdes tīmekļvietnē. Patentu valde kārtro profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu un organizē profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmenus saskaņā ar MK 2016. gada 8. marta noteikumiem Nr. 146 “Noteikumi par profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu, tā uzturēšanas kārtību un profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena kārtību”.

Profesionālo patentpilnvarnieku sarakstā 2021. gadā veikti 82 ieraksti: 1 ieraksts par jauna profesionālā patentpilnvarnieka iekļaušanu sarakstā, 81 ieraksts par grozījumu veikšanu profesionālo patentpilnvarnieku sarakstā. Tika izsniegti 3 apliecinājumi par profesionālo patentpilnvarnieku profesionālās kvalifikācijas atzīšanu citās Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstīs.

2.4. INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANA UN SPECIALIZĒTA INFORMĀCIJAS KRĀJUMA VEIDOŠANA

Patentu valde informē sabiedrību par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības jautājumiem (rīko konferences, seminārus, apmācības, piedalās izstādēs un īsteno citas aktivitātes, līdzdarbojas informatīvo materiālu sagatavošanā) un nodrošina informācijas pakalpojumus intelektuālā īpašuma, īpaši rūpnieciskā īpašuma, aizsardzības jomā, veic informācijas meklējumus (patentu informācijas, preču zīmju un dizainparaugu), sniedz konsultācijas un uzziņas, koordinē Patentu informācijas centru (PATLIB) darbību augstākajās mācību iestādēs.

Patentu valdes Intelektuālā īpašuma informācijas centrs (IĪC) sniedz informāciju ne tikai par patentiem, preču zīmēm un dizainparaugiem, bet arī par autortiesībām un blakustiesībām un citiem intelektuālā īpašuma objektiem, tādējādi sekmējot iespēju vienuviet saņemt vienotu sākotnējo informāciju par intelektuālā īpašuma jomu, īstenojot vienas pieturas aģentūras principu.

Kopumā 2021. gadā IĪC darbu joprojām ietekmēja Covid-19 ierobežojumi, un saskaņā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem pasākumi un aktivitātes lielākoties notika attālināti vai hibrīdveidā, izmantojot dažādas tiešsaistes platformas. Tāpat arī klientu apkalpošana IĪC telpās un vienas pieturas aģentūras principa īstenošana tika ierobežota vai pārtraukta.

2021. gadā IĪC apmeklēja 78 interesenti, tika sniegtas 956 uzziņas un konsultācijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem, kurās ietilpst arī klientu apmācības elektronisko resursu izmantošanā, kā arī veikti 10 izvērsti informācijas meklējumi rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā.

Patentu valdes bibliotēkas (Bibliotēka) krājumu veido Latvijas un dažādu pasaules valstu izgudrojumu patentu, preču zīmju un dizainparaugu publikācijas. 2021. gadā informācijas krājums tika papildināts ar 441 eksemplāru. Krājumā ir gan tradicionālie izdevumi uz papīra, gan elektroniskie. Elektroniskie izdevumi veido 82,7 % no kopējā eksemplāru skaita un 99,9 % no tiem ir patentu dokumenti. 2021. gada 31. decembrī krājumu veidoja 7 258 136 eksemplāri.

Bibliotēku informācijas sistēmā ALISE tiek veidots elektroniskais katalogs, kas ir pieejams lietotājiem Patentu valdes tīmekļvietnē. 2021. gada 31. decembrī elektroniskajā katalogā bija 6 826 ieraksti.

Bibliotēkas lasītavā tiek nodrošināta brīvpieeja krājumā esošajām grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, uzzīņu literatūrai un normatīvajiem aktiem ne vien par rūpnieciskā īpašuma, bet arī par autortiesību jautājumiem. Lietotājiem tiek nodrošināta piekļuve arī izgudrojumu patentu, preču zīmju, dizainparaugu un daudznozaru datubāzēm, kā arī Bibliotēkas veidotajai un citām abonētajām datubāzēm.

Izmantojot informācijas krājumu, kā arī citus avotus, tiek veidota analītiskā datubāze “Rūpnieciskā un intelektuālā īpašuma aizsardzība”, kura ir pieejama Patentu valdes tīmekļvietnē un satur informāciju par rakstiem no Latvijā un ārvalstīs izdotajiem laikrakstiem, žurnāliem un grāmatām par intelektuālā īpašuma aizsardzības profesionālajiem jautājumiem un pieredzi. 2021. gada 31. decembrī datubāzē bija iekļauti 16 649 ieraksti.

2.5. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pārskata periodā Patentu valde turpināja veikt pienākumus, kas Latvijas Republikai kā dalībvalstij izriet no starptautiskajām saistībām rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā, pārstāvēja Latviju institūcijās un pasākumos, kā arī attīstīja divpusēju sadarbību ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām. Iespēju robežās Patentu valdes nodarbinātie piedalījās WIPO, Eiropas Patentu iestādes (EPI), EUIPO un attiecīgo dalībvalstu iestāžu savstarpējās koordinācijas pasākumos, kas vērsti uz rūpnieciskā īpašuma tiesību starptautiskā, reģionālā un Eiropas Savienības regulējuma pilnveidošanu un iestāžu darbības tālāku attīstību.

2021. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, Patentu valde aktīvi piedalījās EUIPO organizētajās Eiropas Sadarbības projektu darba grupās. Šajās darba grupās izvēlēto valstu eksperti apspriež ar attiecīgo Eiropas Sadarbības projektu norisi saistītus jautājumus un veic citas ar projektu īstenošanu saistītas aktivitātes.

Līdz 2025. gadam būs spēkā 2020. gadā apstiprinātais EUIPO Stratēģiskais plāns, un Patentu valde 2021. gadā ir aktīvi piedalījies stratēģiskā plāna īstenošanā attiecībā uz sadarbību ar nacionālajām intelektuālā īpašuma iestādēm un atbalsta nodrošināšanu MVU.

Nozīmīgākie projekti, kas īstenoti sadarbībā ar EUIPO:

- 2021. gadā tika pabeigts EUIPO projekts ECP1: Galvenie TMView sistēmas uzlabojumi – Attēlu meklēšana (*Major Improvements to TMView Search Image*) ar projekta mērķi ieviest meklēšanas funkciju, lai globālajā preču zīmju datubāzē atrastu preču zīmes pēc to attēliem;
- 2021. gadā veiksmīgi tika pabeigts darbs otrajā projekta fāzē (Phase 2) pie jūlijā aizsāktā EUIPO projekta ECP2: Galvenie iekšējās lietošanas informācijas sistēmas uzlabojumi: 3. relīze – Administrēšanas rīks (sistēmas uzraudzības un pieteikumu izsekošanas funkcionalitāte) (*Major Back Office Release 3 – Admin Tool – Health Monitoring & Application Tracker (Phase 1 and 2)*). 2021. gada 5. novembrī tika pabeigta projekta sadaļa: Pieteikumu izsekošanas funkcionalitāte (*Phase 2 Application Tracker*), ieviešot risinājumu produkcijas vidē. Šī funkcija nodrošina iespēju uzraudzīt iesniegto pieteikumu apstrādes procesu;
- 2021. gadā tika pabeigts darbs pie EUIPO projekta ECP5: Vēsturisko dokumentu atlase un saglabāšana (*Capture and Store Historical Files*), kura mērķis bija esošo papīra formāta dokumentu digitalizāciju preču zīmju un dizainparaugu jomā, un šis risinājums nodrošina informācijas plašāku pieejamību, kā arī paaugstina drošības līmeni;
- pārskata gadā Patentu valde aktīvi iesaistījās EUIPO projektā ECP6: Atbalsts MVU (*Supporting SMEs*), kura ietvaros norisinājās darbs pie EUIPO iniciētās programmas MVU atbalstam, kā arī praktiskā sadarbība ar ES dalībvalstu intelektuālā īpašuma iestādēm. Šī projekta rezultātā 2021. gadā EUIPO ierosināja un Patentu valde

atbalstīja priekšlikumu nodrošināt piesaistīto tīkla atbalsta resursu (*Deployed Network Support*) ar mērķi uzlabot Latvijas MVU konkurētspēju Latvijā un Eiropā, nodrošinot MVU intelektuālā īpašuma tiesību apzināšanu un aizsardzību un ar to saistītu jautājumu risināšanu;

- 2021. gadā Patentu valde turpināja uzsāktu sadarbību ar EUIPO projektā ECP8: Tiesu prakse (*Case Law*), kas paredz būtiskāko Latvijas Republikas tiesu nolēmumu apkopojumu intelektuālā īpašuma sfērā. Patentu valde apkopoja Latvijas Republikas tiesu nolēmumus civillietās par preču zīmēm, dizainparaugiem un patentiem un apkopojums tika iesniegts EUIPO.

Patentu valdes darbinieki turpināja piedalīties dažādos EUIPO Konverģences projektos, kuru mērķis ir vienādot dalībvalstu praksi preču zīmju un dizainparaugu reģistrācijas un pēcreģistrācijas procesos. 2021. gadā tika pabeigti projekti: CP11: Jauno zīmju veidi. Formālo prasību un atteikuma pamatu pārbaude (*New types of marks: examination of formal requirements and grounds for refusal*) un CP12: Pierādījumi preču zīmju apelācijas procesā. Pierādījumu iesniegšana, struktūra un izklāsts un konfidenciālu pierādījumu izmantošana (*Evidence in Trade Mark Appeal Proceedings*). CP11 un CP12 kopīgie paziņojumi par vienoto praksi tika publicēti 2021. gada pirmajā pusgadā, savukārt CP14 projektā par preču zīmēm, kas ir pretrunā ar sabiedriskās kārtības vai vispārpieņemtajiem morāles principiem (*Trade marks contrary to public policy or to accepted principles of morality*), ir uzsākts darbs un pirmā darba grupas tikšanās notika 2021. gada 6.–8. oktobrī. Patentu valdes darbinieki piedalījās aptaujās un izskatīja vienotās prakses paziņojumus, tos apspriežot un sniedzot komentārus EUIPO.

2021. gadā tika konstatēta nepieciešamība izvērtēt ES Direktīva 2015/2436 ieviešanas ietekmi uz EUIPO Konverģences programmas (*Common Communications*) CP1 un CP2 projektiem, tāpēc tika atjaunināti kopīgie paziņojumi šajos projektos: CP1: Klasifikācijas terminu pieņemamība un vienotā prakse attiecībā uz Nicas klasifikācijas klašu virsrakstu vispārīgajiem apzīmējumiem (*Common Communication on the Acceptability of Classification Terms and the General Indications of the Nice Class Headings*) un CP2: Nicas Klasifikācijas klašu virsrakstu tvēruma interpretācija, agrāk IP Tulkotājs ieviešana (*Interpretation of scope of protection of Nice class headings (formerly Implementation of "IP Translator")*).

2021. gadā Patentu valde noslēdza pirmo Sadarbības līgumu ar Eiropas Patentu organizāciju (EPO) (no 2021. gada līdz 2023. gadam), kas paredz īstenot vairākus Eiropas līmeņa projektus, tostarp par kompetences paaugstināšanu (*Build Expertise at NPOs and Related Institutions*), PATLIB 2.0 ar uzsvāru uz starptautiska PATLIB centru tīkla attīstību ar mērķi paaugstināt intelektuālo tiesību dokumentu pieejamību ieinteresētajām pusēm, kā arī Konverģences praksēm u.c.

Patentu valde aktīvi iesaistījās EPO Stratēģiskā plāna SP2023 aktivitātēs.

Sadarbības ietvaros ar EPI Patentu valde regulāri nosūta uz EPI Latvijas patentu A un B publikāciju bibliogrāfiskos datus, lai ievietotu tos *Worldwide Espacenet* datubāzē. Tas nodrošina efektīvas meklēšanas iespējas pēc dažādiem parametriem (starptautiskās patentu klasifikācijas indeksa, atslēgvārdiem, izgudrotāja, īpašnieka, patenta numura vai pieteikuma numura) un ļauj citu valstu interesentiem iegūt informāciju par inovāciju aktivitātēm Latvijā. 2021. gadā ir bijušas 68 nacionālo patentu pieteikumu A publikācijas un 76 B publikācijas (piešķirti patenti) un tik no katra veida nosūtīti EPO.

2021. gadā turpinājās Patentu valdes sadarbībā ar EPI uzsāktais pilotprojekts par patentmeklējumu veikšanu, kas nacionālo patentu pieteicējiem sniedz iespēju saņemt starptautiski atzītu eksperta atzinumu par patentmeklējumu, nemaksājot patentmeklējuma maksu, ja pieteicējs ir fiziska persona, mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums, pētniecības vai izglītības iestāde, bezpeļņas organizācija. Šis pasākums ir vērstas uz nacionālo patentu kvalitātes uzlabošanu un tā izmaksas tiek segtas no Patentu valdes ienākumiem, kas

iegūti no starptautiskās sadarbības. 2021. gadā Patentu valdē tika saņemti 42 pieprasījumi veikt patentmeklējumu, no kuriem 34 nosūtīti EPI un par 38 ir saņemts EPI ziņojums. Kopumā no pilotprojekta sākuma līdz 2021. gada beigām ir saņemti 147 pieprasījumi, 117 no tiem nosūtīti EPI un par 106 ir saņemti atbildes ziņojumi.

Tika turpinātas arī atbalsta aktivitātes Latvijas patentu pieteicējiem: iespēja atgūt samaksāto maksu par starptautiskā patenta pieteikuma saskaņā ar Patentu kooperācijas līgumu (*Patent Cooperation Treaty*) iesniegšanu un iespēja atgūt samaksāto maksu par Eiropas patenta ekspertīzi. 2021. gadā Patentu valdē tika saņemti 3 pieteikumi ar lūgumu veikt Starptautiskā patenta pieteikuma iesniegšanas maksas atmaksu, visi pieteikumi bija atbilstoši un atmaksa tika veikta. Kopumā 2021. gadā Patentu valdē kā saņēmējiesādē tika iesniegti 13 starptautiskie patentu pieteikumi.

2021. gadā Patentu valde piedalījās divās EPO konverģences programmas ietvaros organizētajās darba grupās “Prioritātes datuma atbilstība” un “Tiesību atjaunošana”, darba grupās piedalījās divas vadošās patentu ekspertes. Darba grupu mērķis ir noskaidrot EPO dalībvalstu esošo praksi un kopīgi izstrādāt priekšlikumus vienotas prakses ieviešanai.

Patentu valde piedalījās WIPO Ekspertu komitejas 31. sesijā par Nicas Nolīguma preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju, kurā tika nolemts, ka no 2022. gada 1. janvāra stājas spēkā jauna Nicas klasifikācijas 11. redakcijas 2022. gada versija, un Nicas klasifikācijas preču un pakalpojumu saraksts tika papildināts ar 456 jauniem terminiem, kā arī tika veiktas precizējošas izmaiņas jau esošajos terminos.

Patentu valde stiprināja sadarbību ar WIPO un Baltijas valstu tehnoloģiju pārneses centru speciālistiem, piedaloties Baltijas valstu tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu tīkla izveidē. Paredzēts, ka 2022. gadā tiks noslēgts darbs pie Baltijas valstu sadarbības tīkla izveides, parakstot visām trim valstīm sadarbības līgumu. Sadarbības jomas:

- intelektuālā īpašuma joma;
- izglītības, zinātniskās darbības un inovāciju joma;
- pētniecības rezultātu komercializācijas joma;
- starptautiskās sadarbības joma.

2021. gada nogalē tika noslēgts process pie WIPO DL-101 “Vispārīgais intelektuālā īpašuma kurss” latviešu valodā ieviešanas un integrēšanas WIPO platformā un īstenota pilotsesija.

Patentu valde 2021. gadā turpināja aktīvu dalību Eiropas Intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu novērošanas centra (Observatorija) iniciatīvās – piedaloties sanāsmēs, sniedzot datus par Latvijas pētījumiem, kā arī informējot sabiedrību par Observatorijas publicētajiem pētījumiem un apkopotajiem datiem. Publikācijas pieejamas Patentu valdes tīmekļvietnē. Observatorija ir publiskā un privātā sektora ekspertu un ieinteresēto pušu sadarbības tīkls, kura mērķis ir veicināt un atbalstīt valsts iestāžu, privātā sektora un Eiropas Savienības iestāžu pasākumus cīņā pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem.

Tāpat Patentu valde izvērs divpusējo sadarbību ar ārvalstu intelektuālā īpašuma iestādēm, pārņemot labo praksi rūpnieciskā īpašuma jautājumos, kā arī stiprina sadarbību ar Baltijas valstīm un Skandināvijas valstīm, iesaistoties ikgadējās Baltijas un Ziemeļvalstu iestāžu pārstāvju sanāsmēs un darba grupās. Iestāžu pārstāvji ierasti tiekas reizi gadā, kas nodrošina iespēju pārrunāt aktualitātes un apzināt attīstības tendences reģionā.

2.6. KVALITĀTES UN RISKU VADĪBA

Patentu valdes kvalitātes vadības sistēma (KVS) kopš 2018. gada ir sertificēta atbilstoši starptautiskā standarta ISO 9001:2015 prasībām sertifikācijas jomā:

- preču zīmju reģistrācija un pēcreģistrācijas procedūras;
- preču zīmju starptautiskās reģistrācijas pieteikumu sagatavošana;
- preču zīmju starptautisko reģistrāciju ekspertīze;
- dizainparaugu reģistrācija un pēcreģistrācijas procedūras;
- dizainparaugu starptautisko reģistrāciju ekspertīze;
- patentu piešķiršana un pēcpiešķiršanas procedūras;
- Eiropas patentu attiecināšana vai apstiprināšana;
- papildu aizsardzības sertifikātu piešķiršana;
- informācijas pakalpojumu sniegšana par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību;
- profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena organizēšana un saraksta kārtošana.

Patentu valdes KVS atbilstība standartam ISO 9001:2015 apliecina, ka iestāde rūpējas par savu pakalpojumu kvalitāti, regulāri uzturot KVS, periodiski izejot neatkarīgu auditoru pārbaudi un apliecinot sistēmas efektivitāti ar sertifikātu.

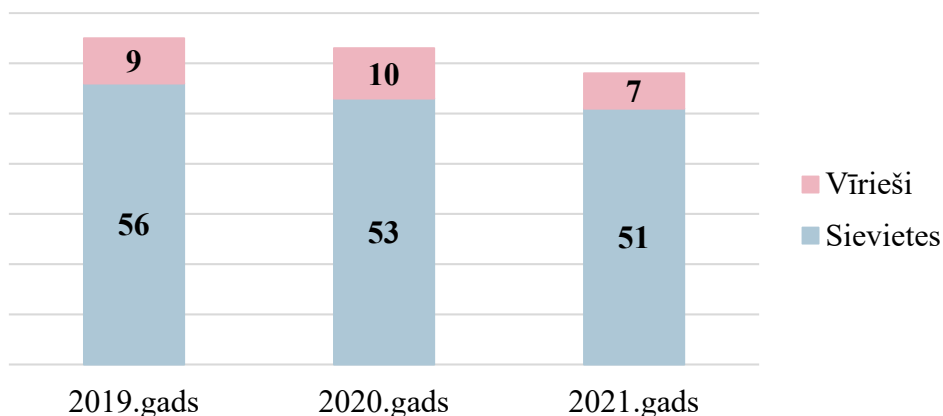
2021. gada augustā Patentu valdē noritēja Patentu valdes KVS pārsertifikācijas audits, kuru veica akreditēta sertifikācijas institūcija SIA "DNV Latvia". Auditā neatbilstības netika konstatētas un vadības sistēma tika atzīta par efektīvu un atbilstošu standartam. Patentu valdes KVS sertifikāta darbība tika pagarināta uz nākamo 3 gadu periodu.

Patentu valdē reizē ar KVS ir ieviesta arī risku vadība. Risku vadība ir vērsta uz risku apzināšanu un samazināšanu līdz pieņemamam līmenim, kā arī potenciālo iespēju izmantošanu un labas pārvaldības principu ievērošanas veicināšanu, tādējādi veicinot Patentu valdes izvirzīto mērķu sasniegšanu. Tāpat Patentu valdē ir apzināti korupcijas riski, tie ir novērtēti, kā arī izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns, tādējādi nodrošinot iekšējo kontroli korupcijas novēršanai. Iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēma ietver pastāvīgu pretkorupcijas pasākumu īstenošanu, korupcijas risku pārskatīšanu, novērtēšanu un to mazinošo pasākumu noteikšanu, kā arī korupcijas riskam pakļauto amatu identificēšanu.

3. PERSONĀLS

2021. gadā Patentu valdē bija 64 amata vietas un vidējais faktiskais nodarbināto skaits – 58. Darba tiesiskās attiecības iestādē pārtrauca 7 nodarbinātie, kā arī darbu uzsāka 7 jauni darbinieki.

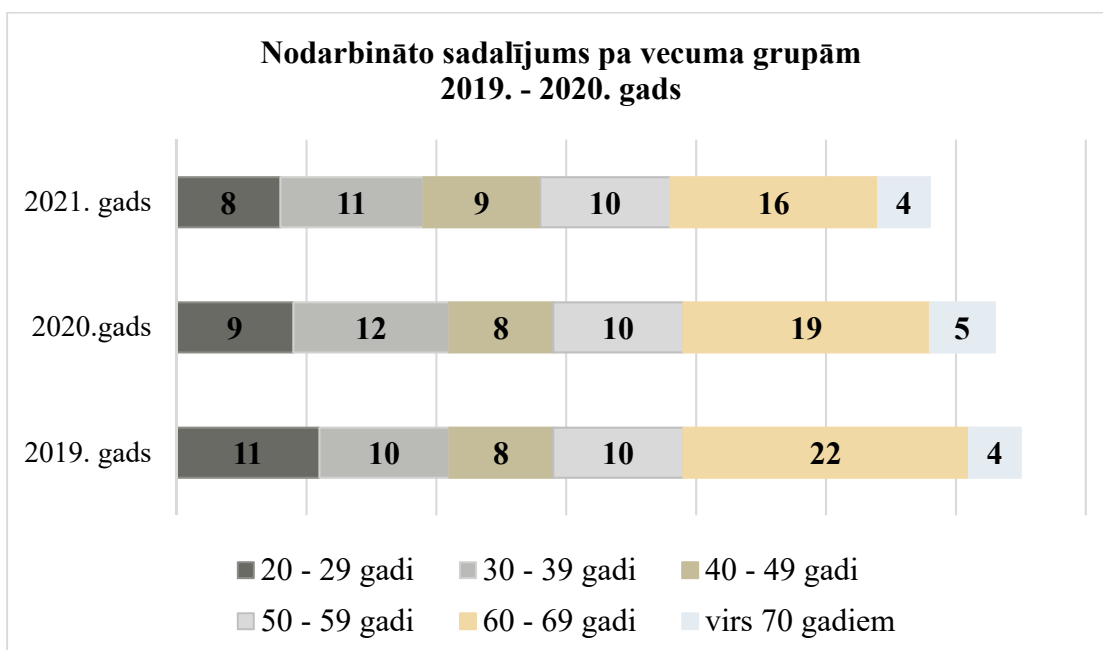
**Nodarbināto sadalījums pēc dzimuma
2019. - 2021. gads**

9. attēls

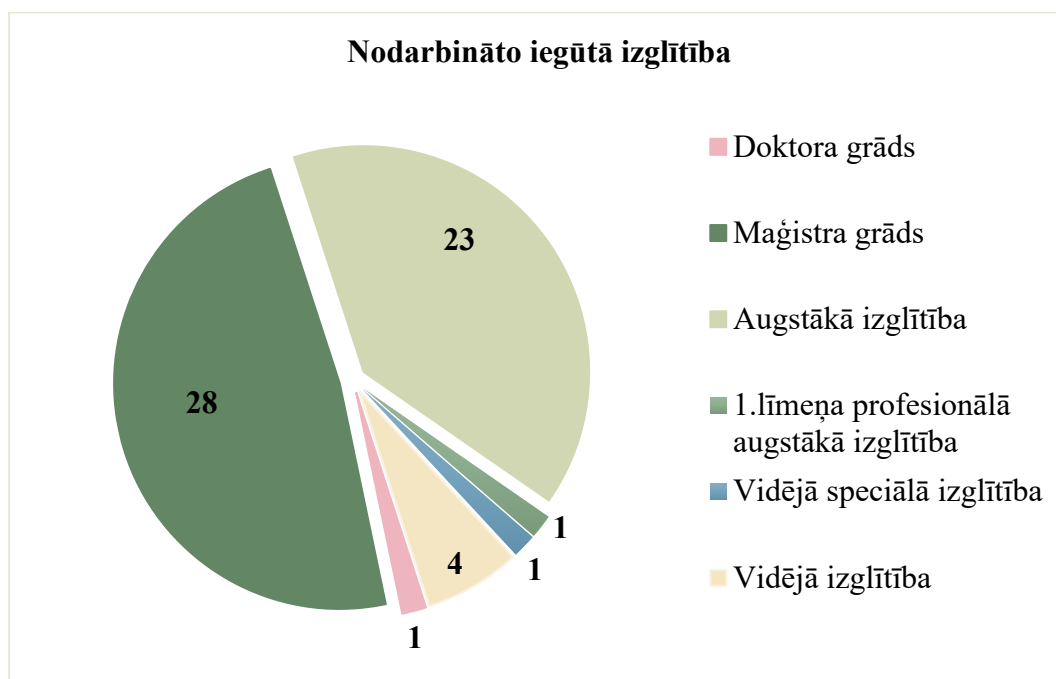
2021. gadā no visiem Patentu valdē nodarbinātajiem 88 % bija sievietes un 12 % vīrieši. Nodarbināto vidējais vecums bija 49 gadi. Pārskata gadā 14 % no visiem nodarbinātajiem bija vecumā no 20 līdz 29 gadiem, 19 % vecumā no 30 līdz 39 gadiem, 15 % bija nodarbinātie, kas sasnieguši vecumu no 40 līdz 49 gadiem, 17 % bija vecumā no 50 līdz 59 gadiem. Vislielākais nodarbināto īpatsvars – 28 % bija vecuma grupā no 60 līdz 69 gadiem, bet vismazākais nodarbināto īpatsvars 7 % – vecumā virs 70 gadiem.

**Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām
2019. - 2020. gads**

10. attēls

Patentu valdes darbību nodrošina izglītots, profesionāls un kompetents personāls. 53 jeb 91 % nodarbināto ir ar augstāko izglītību, turklāt 28 nodarbinātajiem ir iegūts maģistra, bet vienam – doktora grāds.

11. attēls

Nodarbinātie pastāvīgi pilnveido profesionālās zināšanas un iemaņas savā ikdienas darbā, iespēju robežās arī vietējā un starptautiskā līmeņa mācībās, pieredzes apmaiņas pasākumos un darba grupās.

Pārskata periodā tika veikta ikgadējā nodarbināto darbības un tās rezultātu novērtēšana sistēmā NEVIS. Kopumā novērtēti 45 nodarbinātie. Vērtējumu “teicami” saņēma 35 nodarbinātie, “ļoti labi” – 9, “labi” – 1. Novērtēšanas rezultāti tiek izmantoti, papildinot nodarbināto amatu aprakstus un nosakot mācību vajadzības.

2021. gadā par ilggadēju, godprātīgu un radošu darbu veicinot TM, tieslietu sistēmas un Latvijas tiesību sistēmas attīstību un starptautisko sadarbību tieslietu jomā, apbalvoti četri Patentu valdes nodarbinātie.

Ar TM II pakāpes Atzinības rakstu un “Sudraba spalvu” par būtisku ieguldījumu TM darbā, tieslietu sistēmas un Latvijas tiesību sistēmas attīstībā un priekšzīmīgu, godīgu un radošu amata pienākumu pildīšanu apbalvoti:

- Evita Lande, Patentu valdes ĪIC Informācijas pakalpojumu nodaļas projektu vadītāja – konsultante;
- Edīte Ignatjeva, Patentu valdes Juridiskā un administratīvā departamenta personāla vadītāja.

Ar TM Goda diplomiem par radošu, godprātīgu un pašreizējā darba pienākumu pildīšanu apbalvoti:

- Dagne Striķe, Patentu valdes Juridiskā un administratīvā departamenta projektu vadītāja;
- Maija Bērziņa, Patentu valdes Finanšu plānošanas un grāmatvedības nodaļas grāmatvede.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Lai paaugstinātu sabiedrības izpratni par intelektuālā īpašuma aizsardzības nozīmi, pārskata periodā Patentu valdes speciālisti kopumā piedalījās 29 pasākumos visā Latvijas teritorijā, sniedzot prezentācijas un konsultācijas to apmeklētājiem. Pasākumus apmeklēja MVU, tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu pārstāvji, studenti, mācībspēki, zinātnieki, profesionālie patentpilnvarnieki, tiesneši, muitas darbinieki, vispārizglītojošo skolu skolotāji, Skolēnu mācību uzņēmumu (SMU) dalībnieki un citi interesenti.

Lai paaugstinātu sabiedrības izpratni un celtu studentu, akadēmiskā personāla, pētnieku un citu interesentu izpratni par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un tā nozīmi, tika turpināta sadarbība ar esošajām, kā arī veidota jauna sadarbība ar citām augstskolām un izglītības iestādēm, kā, piemēram, Vidzemes Augstskolu, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un Biznesa augstskolu "Turība". Pārskata periodā šajās augstskolās un izglītības iestādēs tika novadītas 8 lekcijas, no kurām lielākā daļa tika organizētas attālināti.

Patentu valde tika pārstāvēta divās starptautiskajās izstādēs: "Riga Food" un "Mēbeles un Dizains", kā arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras rīkotajās virtuālajās Uzņēmēju dienās (Kurzemē un Zemgalē) un Swedbank, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras un valsts attīstības finanšu institūcijas ALTUM organizētajā pasākumā "Uzņēmēju pieredzes dienas". Pasākumu dalībnieki un apmeklētāji tika informēti par rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības jautājumiem. Virtuālajās Uzņēmēju dienās un Uzņēmēju pieredzes dienās tika nolasītas lekcijas par rūpnieciskā īpašuma reģistrācijas priekšrocībām un EUIPO MVU fonda "Idejas stiprākam uzņēmumam" atbalstu. Pasākumos piedalījās un informāciju saņēma 658 dalībnieki.

2021. gada pavasarī tika organizēts konkurss "Gada preču zīme 2020", godinot Latvijas uzņēmējus, kuri saskata rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas radītās priekšrocības. Konkurss piedalījās 54 preču zīmes. Iedzīvotāju balsojumā piedalījās 34 446 dalībnieki. "Gada preču zīme 2020" uzvarētāji:

- nominācijā "Gada preču zīme Latvijai" uzvarēja AS "Rīgas piena kombināts" biezpiena sieriņa "Kārums" logotips "vārniņa",
- nominācijā "Gada preču zīme pasaulei" – AS "SAF Tehnika" preču zīme "Aranet".

Pirms apbalvošanas ceremonijas, kā katru gadu, notika Patentu valdes organizētais seminārs. 2021. gada semināra tēma bija "Intelektuālais īpašums un mazie un vidējie uzņēmumi". Seminārā tika diskutēts par starptautisko intelektuālā īpašuma organizāciju sniegto atbalstu intelektuālā īpašuma tiesību īpašniekiem, kā arī par atsevišķiem preču zīmju aizsardzības jautājumiem, un īpaši par pagājušajā gadā Latvijā ieviesto zīmes veidu – sertifikācijas zīmi.

2021. gada 14. septembrī Patentu valde organizēja jau sestās apmācības par intelektuālā īpašuma jautājumiem Latvijas un Eiropas tiesnešiem, tiesu sistēmas darbiniekiem, kā arī intelektuālā īpašuma jomas profesionāļiem. Šoreiz seminārā īpašs uzsvars tika likts uz preču zīmju aizsardzības un autortiesību tēmām. Arī 2021. gadā jau otro gadu pēc kārtas seminārs notika Eiropas līmenī tiešsaistē. Apmācības pulcēja 388 dalībniekus. Seminārā savās zināšanās dalījās starptautiski atzīti lektori un intelektuālā īpašuma tiesību jomas zinātnieki no WIPO, EUIPO, Latvijas, Lietuvas un Polijas.

Patentu valde sadarbībā ar TM, VID Muitas pārvaldi un Patērētāju tiesību aizsardzības centru 2021. gada 9. jūnijā atklāja jau ceturto kampaņas "Viltotā realitāte" posmu, kur šoreiz iedzīvotāji tika aicināti neiegādāties viltotas preces internetā jeb "Viltotā realitāte – online realitāte". Viltotu preču tirdzniecība tiešsaistē īpaši aktuāla kļuva Covid-19 pandēmijas izraisīto ierobežojumu dēļ, kad iepirkšanās internetā ir kļuvusi par ikdienas ieradumu lielai daļai iedzīvotāju. Kampaņu cikls "Viltotā realitāte" tika izveidots ar mērķi veicināt sabiedrības izpratni par intelektuālā īpašuma aizsardzības nepieciešamību, informējot sabiedrību par

intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem un to radīto kaitējumu gan valsts ekonomikai un nodarbinātībai, gan arī veselībai un drošībai. Kampaņas 2021. gadā sasniegtā kopējā auditorija – 2 082 771 (*reach*).

Jau piekto gadu pēc kārtas Patentu valde sadarbībā ar VID Muitas pārvaldi un ar EUIPO atbalstu īsteno mācības muitas un citu VID struktūrvienību amatpersonām, kā arī prokuratūras pārstāvjiem, tādējādi nodrošinot iespēju Latvijas tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem pārņemt labāko Eiropas un pasaules praksi cīņai ar viltojumiem. Par efektīvām intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības metodēm pieredzē dalījās dažādu intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieki un to pārstāvji. Seminārā piedalījās 96 dalībnieki.

Lai vairotu Latvijas sabiedrības izpratni par intelektuālā īpašuma jomu, Patentu valde izveidoja un publicēja vairākus informatīvos video materiālus. Informatīvu un atraktīvu materiālu izstrāde video formātā nodrošina viegli uztveramu formu ar kuras palīdzību nodot zināšanas par intelektuālā īpašuma jomu, t.sk. tiesībām, it īpaši tādām mērķauditorijām, kā MVU, jaunieši, zinātnieki un novatori, kā arī Latvijas sabiedrībai kopumā. Kopā 2021. gadā tika izstrādāti trīs informatīvi video materiāli par šādām tēmām:

- lekcija skolēniem, mācot intelektuālā īpašuma pamatus un tā nozīmi, kā arī skaidrojot viltošanas negatīvo ietekmi uz uzņēmējdarbību;
- video par biežāk pieļautajām kļūdām, piesakot reģistrācijai preču zīmi;
- informatīvs video par viltotām precēm un sekām, kas rodas no to iegādes.

Kopējais video skatījumu skaits Patentu valdes sociālajos tīklos pārsniedza 5 800 (*views*) reižu.

Lai stiprinātu sadarbību ar uzņēmējiem, jo īpaši MVU un tos pārstāvošajām organizācijām, 2020. gada nogalē Eiropas Komisija un EUIPO izveidoja 20 miljonu *euro* vērtu MVU fondu “Idejas stiprākam uzņēmumam”, kurš sniedz finansiālu atbalstu Eiropas MVU, kas vēlas veikt savu intelektuālā īpašuma tiesību auditu, izstrādāt savu intelektuālā īpašuma stratēģiju vai pieteikt reģistrācijai nacionālajā, reģionālajā vai ES līmenī preču zīmes un/vai dizainparaugus. 2021. gada ietvaros norisinājās seši MVU fonda “Idejas stiprākam uzņēmumam” posmi, kuru norises laikā tika saņemti 112 pieprasījumi no Latvijas. Kopumā Latvijas uzņēmumi pieteicās 238 pakalpojumiem. Latvijas uzņēmumu pieprasītie pakalpojumi:

- 107 ES preču zīmju reģistrācijas pieteikumi,
- 36 “IP Scan” pakalpojumi,
- 29 kopienas dizainparaugu pieteikumi,
- 33 nacionālo preču zīmju pieteikumi,
- 33 nacionālo dizainparaugu pieteikumi.

No 2021. gada 11. janvāra līdz 30. decembrim Patentu valde ir sniegusi 439 konsultācijas MVU fonda jautājumos.

Nolūkā pilnveidot pedagogu un skolēnu izpratni par rūpnieciskā īpašuma tiesībām un šo tiesību aizsardzības nepieciešamību, kā arī iespējām šīs zināšanas integrēt mācību procesā, Patentu valde turpināja sadarbību ar Biznesa izglītības biedrību ar sabiedriskā labuma statusu “Junior Achievement-Young Enterprise Latvija” (*Junior Achievement*). Patentu valde piedalījās *Junior Achievement* organizētajās “Jauno uzņēmēju dienas” un SMU pasākumos “Cits bazārs”, nodrošinot darbību žūrijas komisijas darbā, izvērtējot SMU sniegumu un apbalvojot labākos SMU nominācijā “Uz zināšanām balstīts SMU produkts/pakalpojums” pamatskolu un vidusskolu grupā.

221 Latvijas skolotājs tika informēts par intelektuālā īpašuma aizsardzību Junior Achievement rīkotajos skolotāju tālākizglītībasursos. Kopumā par intelektuālā īpašuma jautājumiem dažādās aktivitātēs tika informēti 2 251 skolotājs un skolēns.

Lai sekmētu skolēnu izpratni par rūpnieciskā īpašuma nozīmi, to pielietojumu uzņēmējdarbībā, kā arī lai attīstītu skolēnu radošumu un rosinātu zinātkāri, sadarbībā ar

Latvijas Profesionālo patentpilnvarnieku asociāciju, Starptautiskās intelektuālā īpašuma aizsardzības asociācijas Latvijas Nacionālo grupu, Valsts izglītības satura centru un *Junior Achievement* tika organizēts radošo uzdevumu konkurss skolēniem “Radošais intelektuālis”, kurā kopumā piedalījās 48 skolēnu komandas 3 dažādās vecumā grupās no 18 Latvijas skolām. Skolēnu komandām bija jāizveido 3 radoši uzdevumi par intelektuālā īpašuma tematiku, kas būtu aktuāli viņu vienaudžiem. Izstrādājot uzdevumus, skolēni pierādīja savu radošumu, kā arī uzlaboja savas zināšanas par intelektuālo īpašumu un tā aizsardzības nepieciešamību. Katrā vecuma grupā tika apbalvotas 3 labākās komandas un viena no laureātu komandām saņēma arī WIPO Skolēnu trofeju.

No 2021. gada 17. marta Patentu valdes grāmata “CEĻŠ UZ IZCILĪBU. Latvijas izgudrotāji pasaulē” ir padarīta ērti pieejama elektroniskā formātā ikvienam interesentam Patentu valdes tīmekļvietnē. Grāmata tika izdota 2020. gada nogalē, godinot Latvijas rūpnieciskā īpašuma aizsardzības sistēmas izveides simtgadi. Izdevumā apkopoti 25 pasaulē atzinību guvušu Latvijas izcelsmes zinātnieku panākumi un sniegumi.

Pavisam 2021. gadā Patentu valde tika minēta 358 publikācijās, no tām 327 reizes atspoguļota medijos, savukārt 31 ziņa izskanēja radio un televīzijā.

No 2021. gada sākuma Patentu valdes tīmekļvietne atrodas uz Valsts kancelejas TVP. Liela uzmanība tika veltīta sadaļu sakārtošanai pēc tīmekļvietnes migrācijas. Regulāri darbojoties TVP darba grupā, tika izskatīti virkne uzlabojumu, kuri pakāpeniski ir īstenoti un ieviesti TVP. Par aktualitātēm rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzībā 2021. gadā Patentu valdes tīmekļvietnē tika publicētas 113 ziņas latviešu valodā un 18 ziņas angļu valodā, savukārt notikumu sadaļā atspoguļota informācija par 84 pasākumiem. Patentu valdes tīmekļvietne tika apmeklēta 222 954 reizes.

Efektīvas komunikācijas nodrošināšanai ar savu auditoriju vairs nepietiek ar tās uzrunāšanu klasiskajos komunikācijas kanālos. Sociālo tīklu mediju platformas ir iespēja par aktuālo pavēstīt pašiem – būt pirmavotam un bez starpniekiem uzrunāt dažādas iedzīvotāju grupas. Tādēļ saziņai ar sabiedrību Patentu valde uztur un regulāri pilnveido četrus kontus sociālajos tīklos – *Twitter*, *Facebook*, *LinkedIn* (Patentu valdes *LinkedIn* konts tika izveidots 2021. gada pavasarī) un *YouTube*. Šajos kontos regulāri tiek publicēta informācija par jaunākajiem pētījumiem, notikumiem, kā arī citām aktualitātēm, kas attiecas uz rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzību Latvijā un pasaulē. Papildus 2021. gada nogalē Patentu valde sociālajos tīklos ir uzsākusi informatīvu animāciju ciklu “Jautājumi un atbildes”, kurā tiek atbildēts uz klientu biežāk uzdotajiem jautājumiem, cikla pirmā tēma – “Preču zīme”. Pēdējām aktualitātēm *Twitter* seko 1 731 interesents, *Facebook* – 1 027 sekotāji, *Youtube* – 112, *LinkedIn* – 113 sekotāji.

5. 2022. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

2022. gadā tiks turpināts darbs pie normatīvo aktu grozījumu sagatavošanas:

- Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumā;
- Preču zīmju likumā;
- MK 2016. gada 8. marta noteikumos Nr. 146 “Noteikumi par profesionālo patentpilnvarnieku sarakstu, tā uzturēšanas kārtību un profesionālo patentpilnvarnieku kvalifikācijas eksāmena kārtību”;
- MK 2015. gada 15. decembra noteikumos Nr. 723 “Patentu valdes maksas pakalpojumu cenrādis”;
- MK 2016. gada 28. jūnija noteikumos Nr. 413 “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes nolikums”;
- MK 2015. gada 15. decembra noteikumos Nr. 732 “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes maksas pakalpojumu cenrādis”.

2022. gada sākumā tiks pabeigta publisko datu bāzu modernizācija ar mērķi nodrošināt Patentu valdes klientiem pēc iespējas vienkāršāku, plašāku piekļuvi publiski pieejamajiem datiem par preču zīmēm, dizainparaugiem, izgudrojumu patentiem un papildu aizsardzības sertifikātiem, kā arī tiks uzlabota publisko datu bāzu funkcionalitāte, veidojot vienotu struktūru un stilu.

2022. gadā tiks veiktas nepieciešamās aktivitātes saistībā ar vienota spēka Eiropas patenta darbības sākumu. Vienota spēka Eiropas patents izgudrojumam nodrošinās vienotu aizsardzību tajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kuras ratificēs starptautisko nolīgumu par Vienotās patentu tiesas izveidi, nodrošinot vienotu patentu tiesvedību un paredzot iespēju strīdus saistībā ar Eiropas patentiem, vienota spēka Eiropas patentiem un papildu aizsardzības sertifikātiem risināt kopīgā un centralizētā patentu tiesā, nevis katrā attiecīgajā dalībvalstī atsevišķi. Tas ļaus uzņēmumiem ietaupīt tiesvedības izmaksas, nedublējot tiesvedības procesus dažādās iesaistīto dalībvalstu tiesās.

Patentu valde līdz 2026. gada 1. septembrim turpinās pilotprojektu par bezmaksas patentmeklējumu veikšanu un turpinās informācijas apkopošanu turpmākās darbības ievērtēšanai patentu jomā.

Lai atbalstītu un motivētu Latvijas patentu pieteicējus patentēt savus izgudrojumus arī starptautiski, tiks turpinātas atbalsta aktivitātes – iespēja atgūt samaksāto maksu par starptautiskajiem (PCT procedūrā) patentu pieteikumiem, iespēja atgūt samaksāto maksu par Eiropas patentu pieteikumu būtības ekspertīzi.

Lai tiktu celta Patentu valdes kompetence starptautiskās profesionālās pieredzes un informācijas apmaiņas iniciatīvās, tiks turpināta darbinieku iesaiste starptautisko organizāciju iniciatīvās.

Patentu valde piedalīsies EUIPO iniciatīvā par vienotu Eiropas Savienības līmeņa intelektuālā īpašuma informācijas tīkla izveidi, kā arī turpinās darbu pie citu EPO, EUIPO un WIPO projektu ieviešanas, ņemot vērā to, ka starptautiskie partneri piedāvā virkni projektu, kas sniedz iespēju uzlabot Patentu valdes darbību.

Patentu valde turpmākos trīs gadus turpinās sniegt atbalstu Latvijas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem MVU fonda “Idejas stiprākam uzņēmumam” ietvaros, kas izveidots ar mērķi palīdzēt ES MVU apzināt un aizsargāt savas intelektuālā īpašuma tiesības, kā arī atbalstīt ES ekonomikas atveseļošanu.

Patentu valde
Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010
Tālrunis: 67 099 600
E-pasts: pasts@lrpv.gov.lv
Tīmekļvietne: <https://www.lrpv.gov.lv>